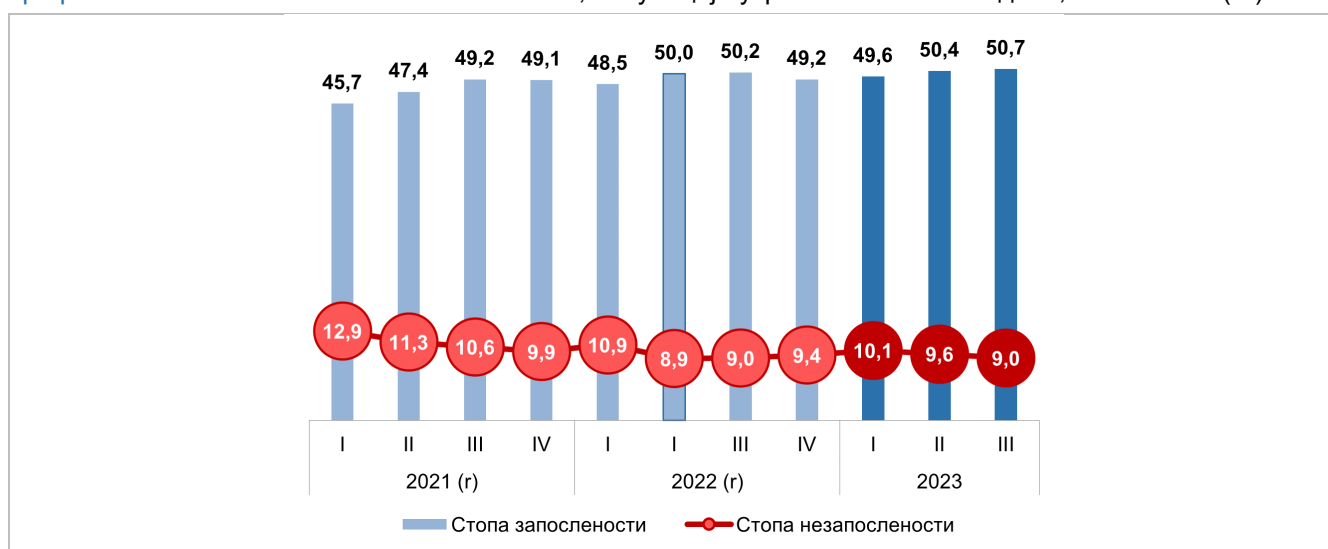

Анкета о радној снази, III квартал 2023.

У трећем кварталу 2023. године број запослених износио је 2 888 500, а број незапослених 285 700. Стопа запослености за дати период износила је 50,7%, док је стопа незапослености износила 9,0%.

Граф. 1. Стопе запослености/незапослености, популација узраста 15 и више година, 2021–2023. (%)

(г) – ревидирани подаци.

Поређење са истим кварталом претходне године

Према подацима Анкете о радној снази, у трећем кварталу 2023. године, у односу на трећи квартал претходне године, нису забележене изражене промене у три основна контингента становништва на тржишту рада. Дошло је до незнатног пораста стопе запослености (0,5 процентних поена – п. п.) и пада стопе становништва ван радне снаге за 0,7 п. п., док је стопа незапослености остала непромењена.

У односу на трећи квартал 2022. године, укупна популација узраста 15 и више година смањена је за 56 900 и у трећем кварталу 2023. године износи 5 693 500. Број активних лица већи је за 3 900, а контингент становништва ван радне снаге мањи је за 60 800. Број активних лица у трећем кварталу 2023. године износио је 3 174 200, а број становништва ван радне снаге 2 519 300. У оквиру контингента активног становништва тзв. радне снаге, број запослених је већи за 3 000 а број незапослених за свега 900 лица. Тако је број запослених лица у трећем кварталу износио 2 888 500, а број незапослених 285 700.

У оквиру укупне запослености дошло је до повећања формалне и пада неформалне запослености. Укупна формална запосленост повећана је за 16 400 и износила је 2 518 700. Формална запосленост доминантно је расла у непољопривредним делатностима (33 300), док је у сектору пољопривреде дошло до смањења броја формално запослених (16 900). Укупна неформална запосленост (369 900 лица), на међугодишњем нивоу, смањена је за 13 300, од чега 6 700 представља смањење у пољопривредним делатностима, а 6 600 у делатностима ван пољопривреде.

Стопа укупне неформалне запослености мања је у односу на трећи квартал 2022. године за 0,5 п. п. и у трећем кварталу 2023. износила је 12,8%. Неформална запосленост ван пољопривреде мања је за 0,3 п. п. и у трећем кварталу 2023. износила је 6,5%, док је у сектору пољопривреде већа за 1,4 п. п. и износила је 53,5%.

Гледано према полу, број активних лица смањен је за 6 700 у мушкој популацији и у трећем кварталу 2023. износио је 1 726 400 . У оквиру овог контингента дошло је до смањења броја запослених за 8 500 и пораста броја незапослених за 1 800. У трећем кварталу 2023. године запослених мушкараца било је 1 579 900, незапослених 146 500. У женској популацији је, међутим, дошло до пораста броја активних лица за 10 600, првенствено због раста запослености за 11 500 лица. Број активних жена износио је 1 447 800, а запослених 1 308 600. Истовремено, број становништва ван радне снаге код оба пола бележи пад, и то за 21 800 у мушкој, односно 39 000 у женској популацији. Број становника ван радне снаге у популацији мушкараца износио је 1 014 500, а у популацији жена 1 504 900.

Територијално посматрано, сви региони бележе незнатни пораст стопе запослености, изузев Региона Војводине, где је забележен пад од 0,9 п. п. Најприметнији пораст стопе запослености забележен је у Региону Шумадије и Западне Србије (1,6 п. п.). Истовремено, Регион Војводине једини бележи пораст стопе незапослености у вредности од 3,2 п. п, док остала три региона остварују пад поменути стопе (највећи у Региону Шумадије и Западне Србије: 1,6 п. п.). Стопа становништва ван радне снаге нижа је у свим регионима у односу на исти квартал 2022. године. У Региону Војводине ова стопа је нижа за 1,0 п. п, док је најмањи пад остварен у Београдском региону (-0,2 п. п.).

Популација младих узраста 15–24 године у трећем кварталу 2023. године смањена је за 7 100 лица у односу на исти квартал претходне године. Број младог становништва ван радне снаге нижи је за 4 500, број незапослених за 2 600, док је број запослених младих лица остао неизмењен. Тако је број запослених младих у посматраном кварталу износио 166 900, број незапослених 55 400, а број становништва ван радне снаге 452 700.

Удео младих узраста 15–24 године који нити раде нити су у процесу образовања или обуке у укупној популацији младих, односно стопа NEET, износио је 12,8% и у односу на исти квартал претходне године нижи је за 0,7%. Код популације узраста 15–29 година стопа NEET била је на нивоу од 15,8%, што представља незнатни пораст од 0,4 п. п. у посматраном периоду.

Поређење са претходним кварталом

У трећем кварталу 2023. године, у поређењу са другим кварталом, забележен је пад укупног становништва старог 15 и више година, за 11 300 и износио је 5 693 500. Број незапослених лица, који је у трећем кварталу 2023. године износио 285 700 нижи је за 20 900, број становништва ван радне снаге износио је 2 519 300 и бележи смањење за 2 300. Број запослених лица повећан за 11 900 и износио је 2 888 500. Таква кретања на тржишту рада довела су до повећања стопе запослености за 0,3 п. п., смањења стопе незапослености за 0,6 п. п, док је стопа становништва ван радне снаге остала непромењена. Стопа запослености у трећем кварталу износила је 50,7%, стопа незапослености 9,0%, док је стопа становништва ван радне снаге била на нивоу од 44,2%.

У мушкој популацији дошло је до пада броја запослених (1 300) и броја незапослених лица (10 500), као и пораста становништва ван радне снаге за 6 200. У трећем кварталу 2023. године запослених мушкараца било је 1 579 900, незапослених 146 500, а ван радне снаге 1 014 500. За разлику од мушке, у женској популацији контингент запослених забележио је пораст од 13 200, контингент становништва ван радне снаге пад од 8 600, док је број незапослених такође у паду, као и у мушкој популацији, и то за 10 400 лица. У трећем кварталу 2023. запослених жена било је 1 308 600, незапослених 139 200, а ван радне снаге 1 504 900.

У оквиру укупног повећања броја запослених од 11 900, неформална запосленост повећана је за 15 500, док је формална запосленост смањена за 3 600. Међуквартални раст неформалне запослености концентрисан је у сектору пољопривреде (раст од 16 200), што је и очекивано када се има у виду сезоналитет пољопривредних радова, док остали сектори делатности заједно бележе незнатан пад неформалне запослености (700). Истовремено је број укупно формално запослених нижи за 3 600, при чему је у секторима ван пољопривреде забележен пад од 7 400, а у сектору пољопривреде раст од 3 800 лица.

Међурегионално поређење са претходним кварталом показује повећање стопе запослености у свим регионима (највише у Региону Јужне и Источне Србије: за 2,0 п. п.), осим у Региону Војводине, где је забележен пад ове стопе у вредности од 1,9 п. п. Стопа незапослености расте у Региону Војводине за 2,2 п. п. док у преостала три региона бележи пад. Највеће смањење стопе незапослености је у Региону Јужне и Источне Србије (2,4 п. п.), где је уједно забележен и пад стопе становништва ван радне снаге за 0,8 п. п. Регион Војводине бележи највећи пораст стопе становништва ван радне снаге (0,7 п. п.), док је у Београдском региону ова стопа остала иста као и у другом кварталу 2023. године.

Контингент лица узраста 15–24 године на укупном нивоу је нижи за 1 300 лица у поређењу са претходним кварталом. Број активних младих већи је за 9 100, а становништво ван радне снаге смањено је за 10 500. Такав тренд довео је до пораста стопе запослености за 1,0 п. п., као и стопе незапослености за 0,2 п. п., док је стопа становништва ван радне снаге младих нижа за 1,4 п. п.

Тзв. NEET стопа (15–24) у међукварталном периоду остварила је пораст од 1,2 п. п.

Оцене¹ се од првог квартала 2023. године израчунавају на основу демографских процена за 2022. годину према коначним подацима из Пописа становништва, домаћинства и станова 2022. године. За израчунавање оцена закључно са четвртим кварталом 2022. године коришћене су демографске процене које су засноване на Попису 2011. године.

Због примене пондера заснованих на најновијим демографским показатељима, подаци из овог саопштења нису упоредиви са претходним подацима објављеним у истоименим саопштењима пре 2023. године.

Како би се обезбедила упоредивост, извршена је ревизија података из 2021. и 2022. године, на основу ревизије демографских процена које су засноване на коначним резултатима Пописа 2022.

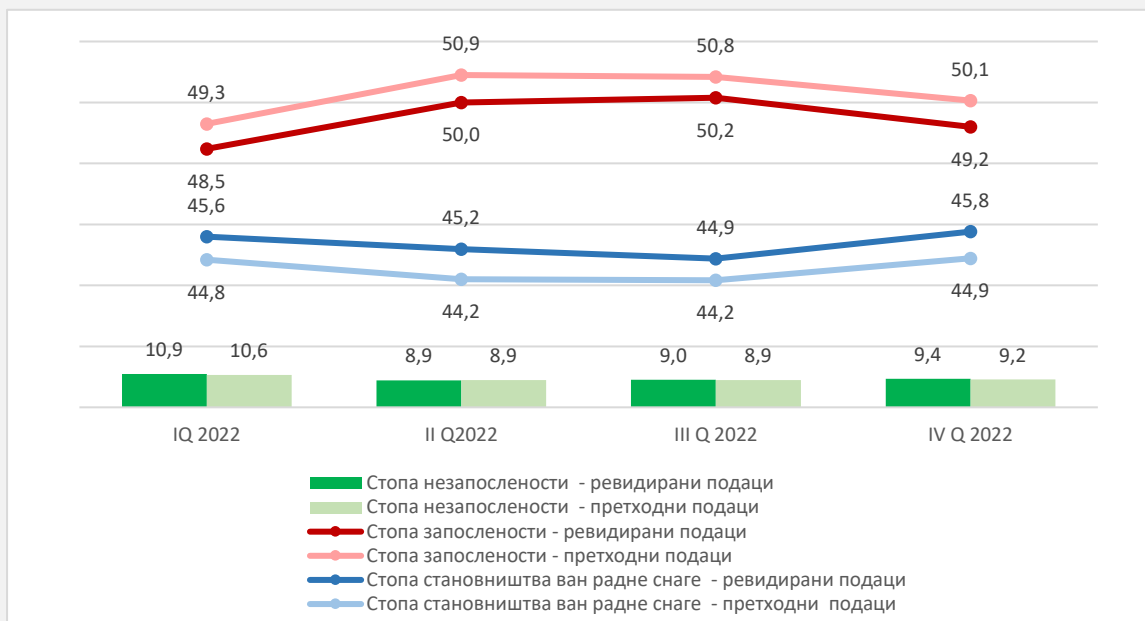
У овом саопштењу подаци за трећи квартал 2023. године упоређују се са ревидираним подацима из 2022. године и подацима за други квартал 2023. године.

Ревидирани подаци од 2021. године ажурирани су у бази података на веб-сајту РЗС-а-

Постпописна ревизија врши се у складу са Општом политиком ревизије РЗС-а, која је у потпуности усклађена са смерницама из Приручника о политици ревизија у Европском статистичком систему (*ESS Guidelines on Revision Policy*), који је усвојен од стране Комитета Европског статистичког система (*European Statistical System Committee*).

Циљ постпописне ревизије података АРС-а јесте обезбеђивање упоредивости без прекида временске серије.

Графикон: Упоредни преглед најзначајнијих индикатора АРС-а (стопе запослености, незапослености и становништва ван радне снаге) за 2022. годину пре (претходни подаци) и после (ревидирани подаци) примене нових пондера

Објашњење појмова:

Претходни подаци – подаци засновани на пондерационом систему који је подразумевао коришћење демографских процена које су се базирале на Попису 2011. године.

Ревидирани подаци – подаци засновани на пондерационом систему који подразумева коришћење демографских процена које се базирају на Попису 2022. године.

¹ Оцене су израчунате применом пондера добијених процедуром калибрације.
За детаљније објашњење погледати: <https://publikacije.stat.gov.rs/G2017/Pdf/G20177069.pdf>

Основни индикатори, III квартал 2023. године

Стопа активности становништва старог 15 и више година у трећем кварталу 2023. године износила је 55,8% (63,0% у мушкој и 49,0% у женској популацији). Највиша стопа активности забележена је у Београдском региону и износила је 60,1%. У Региону Шумадије и Западне Србије имала је вредност од 55,3%, у Региону Војводине 55,2%, а у Региону Јужне и Источне Србије 51,9%.

Стопа запослености становништва старости 15 и више година износила је 50,7%, и то мушког становништва 57,6%, а женског 44,3%. Београдски регион бележи највећу стопу запослености (56,3%), а иза њега следе Регион Шумадије и Западне Србије (50,5%) и Регион Војводине (49,6%). Стопа запослености је имала најнижу вредност у Региону Јужне и Источне Србије (46,0%).

Стопа неформалне запослености износила је 12,8% на нивоу свих делатности. У делатности пољопривреде износила је 53,5%, док је у делатностима ван пољопривреде ова стопа имала вредност од 6,5%.

Стопа незапослености становништва старости 15 и више година износила је 9,0%, и то 8,5% за мушкарце и 9,6% за жене. Најмању вредност забележила је у Београдском региону (6,4%), затим следи Регион Шумадије и Западне Србије са стопом незапослености од 8,8%. Нешто већа стопа је забележена у Региону Војводине (10,1%), као и у Региону Јужне и Источне Србије (11,4%).

Табела 1. Основни показатељи кретања на тржишту рада, III квартал 2023.

	III квартал 2023	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљ.)	(у хиљ.)	%	(у хиљ.)	%
Популација старости 15+	5693,5	-11,3	-0,2	-56,9	-1,0
Активно становништво	3174,2	-9,0	-0,3	3,9	0,1
Запослени	2888,5	11,9	0,4	3,1	0,1
Формално запослени	2518,7	-3,6	-0,1	16,4	0,7
Неформално запослени	369,9	15,5	4,4	-13,3	-3,5
Незапослени	285,7	-20,9	-6,8	0,9	0,3
Становништво ван радне снаге	2519,3	-2,3	-0,1	-60,8	-2,4
	%		(п. п.)		
Стопа активности	55,8		0,0		0,7
Стопа запослености	50,7		0,3		0,5
Стопа неформалне запослености	12,8		0,5		-0,5
Стопа незапослености	9,0		-0,6		0,0
Стопа становништва ван радне снаге	44,2		0,0		-0,7

У трећем кварталу 2023. године анкетирано је 11 423 домаћинства, односно 24 959 лица старости 15 и више година.

Детаљнији подаци могу се наћи у табелама које су део саопштења из Анкете о радној снази за III квартал 2023. (PC10), на адреси: <http://publikacije.stat.gov.rs/G2022/Xls/G20231327.xlsx>.

Методолошка објашњења

Анкета о радној снази представља најобухватнији и једини међународно упоредиви инструмент за праћење кретања на тржишту рада, којим се региструју демографске и социоекономске карактеристике становништва старијег од 15 година.

Главни циљ Анкете је оцењивање обима радне снаге, тј. запосленог и незапосленог становништва, при чему се под запосленошћу подразумева рад и у формалном и у неформалном сектору.

Поред тога, ово истраживање бави се карактеристикама запослености (професионалним статусом запослених лица, њиховом делатношћу, занимањем, правима која остварују на послу) и незапослености (стеченим образовањем, дужином тражења посла, претходним радним искуством), као и карактеристикама лица ван радне снаге – образовањем, старошћу, извором прихода и спремношћу да се укључе на тржиште рада.

Лица (старости 15–89 година) која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натури), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била привремено одсутна са посла, сматрају се **запосленим лицима**.

Стопа запослености представља удео запослених у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Неформалном запосленошћу сматра се рад у нерегистрованим пословним субјектима, рад у регистрованим пословним субјектима без уговора о раду, као и рад неплаћених породичних радника.

Стопа неформалне запослености представља удео неформално запослених у укупној запослености.

Незапослена лица су она лица (старости 15–74 година) која нису обављала ниједан плаћени посао у посматраној седмици, активно су тражила посао током четири седмице које су претходиле посматраној седмици, и у могућности су да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа незапослености представља удео незапослених у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа дугорочне незапослености представља удео лица незапослених дуже од годину дана у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа НЕЕТ подразумева учешће лица старости 15–24 године (или 15–29 година) која нису запослена, нису на школовању, нити су на обуци, у укупној популацији тог узраста.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица.

Стопа активности (учешћа радне снаге) представља удео активног становништва у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Становништво ван радне снаге чине сва лица у посматраној популацији (старости 15 и више година) која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У становништво ван радне снаге спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа становништва ван радне снаге представља удео становништва ван радне снаге у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Више информација о методологији Анкете доступно је на адреси:

https://data.stat.gov.rs/Metadata/24_Zarade/Html/240003_ESMS_GO_2021_1.html

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: ars@stat.gov.rs, тел.: 011 2412-922, локал 372

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (центра) • Телефакс: 011 2411-260 • stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Тираж: 20 • Периодика излажења: квартална